

 dsb

Hvilke forventninger og krav har tilsynsmyndighet DSB til læring etter ulykker og hendelser?

ESRA webinar 8.sept. 2020

Ragnhild Gjestem Larsen
sjefingeniør
Seksjon for Kjemikaliesikkerhet

Hvem er DSB?

- Fagdirektorat brann, farlige stoffer, el- og produksikkerhet, Nød- og beredskapskommunikasjon
- Samordningsansvar på nasjonalt nivå for samfunnssikkerhet og beredskap
- Sivilforsvaret
- Styring av Fylkesmannen på samfunnssikkerhetsområdet
- Styrer Det Lokale EI-tilsynet
- Ca. 680 ansatte
  - Hovedkontor i Tønsberg
  - Nødnett i Nydalen
  - 5 EL-regioner
  - 20 sivilforsvarsdistrikter
  - 3 kurs- og kompetansesentre
- Underlagt Justis- og beredskapsdepartementet

Direktoratet for
nasjonalt sikkerhet
og beredskap

Temaer i innlegget

- Forventninger og krav til virksomheter som håndterer farlige kjemikalier mht. læring etter hendelser og ulykker.
- Oppfølging av virksomheter gjennom tilsyn – eksempler på svakheter som avdekkes
- Informasjonsutveksling og deling av erfaringer, nasjonalt og internasjonalt gjennom EU, OECD, UNECE
- Linker til internasjonale databaser hvor alle kan søke informasjon om uønskede hendelser med farlige kjemikalier

Storulykkeforskriften - forventninger og krav som kan relateres til læring etter ulykker og hendelser

- Forskriften er den norske implementeringen av EU's Seveso III-direktiv og forvaltes av fem myndigheter med DSB som koordinerende myndighet – omfatter landanlegg som håndterer farlige kjemikalier over angitte mengder.
- De virksomhetene som har størst mengder kjemikalier leverer sikkerhetsrapport til myndighetene. I denne rapporten skal de:
  - beskrive tidligere ulykker og hendelser med de samme farlige kjemikalier eller prosesser, med oversikt over erfaringer etter ulykken og tiltak som ble iverksatt, eller ble vurdert iverksatt, for å unngå gjentakelse.
  - dette krevet fremkommer i forskriftens Vedlegg II pkt. 4.5

Storulykkeforskriften - forventninger og krav som kan relateres til læring etter ulykker og hendelser

- Alle storulykkevirksomheter skal ha et system for:
  - intern og ekstern rapportering av storulykker eller nestenulykker
  - granskning og oppfølging av disse
  - dette kravet fremkommer i forskriftens Vedlegg III nr. 6 om virksomheters styringssystem
- § 13 omhandler krav til rapportering og fremlegging av opplysninger om ulykkeshendelser og tilløp til ulykkeshendelser som under ubetydelig endrede omstendigheter kunne ha ført til storulykke.

Krav relatert til læring etter hendelser i annet regelverk DSB forvalter

- Farlig stoff forskriften § 20
  - Virksomheter skal ha et system for registrering av uhell, ulykker og tilløp til slike
  - DSB skal snarest mulig varsles om større ulykker, og skal motta rapporter som beskriver hendelsene, analyserer årsakene og beskriver tiltak for å forhindre slike hendelser i fremtiden
- Internkontrollforskriften § 5 nr. 7
  - Ikke direkte formulert men her står det at virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav.

Myndighetenes oppfølging av hendelser og ulykker

- De fleste myndighetene gransker ikke uønskede hendelser i virksomhetene.
  - Unntaket er Petroleumstilsynet. Disse granskingsrapportene publiseres på deres nettside
- DSB gransker vanligvis ikke, men følger opp alvorlige hendelser gjennom tilsyn, og bistår politiet som sakkyndige.

Oppfølging av kravene gjennom tilsyn – typiske funn

- Mange virksomheter og konsern har gode systemer for læring
- Typiske mangler vi ser på tilsyn er:
  - Mangelfulle rutiner for oppfølging av uønskede hendelser
  - Varsling og rapportering til myndighetene er varierende
  - Mangelfulle interne undersøkelser for å hindre gjentakelse av fare og ulykkesituasjoner.
  - Interne utfordringer med å få meldt inn uønskede hendelser, tilløp /farlige forhold
  - Besluttede tiltak etter uønskede hendelser/ tilløp er ikke iverksatt
  - Intern erfaringsoverføring – noen har liten eller ingen erfaringsoverføring, selv etter ganske alvorlige hendelser
  - Læring av andres hendelser kan bli bedre

Informasjonsutveksling og deling av erfaringer, nasjonalt

- Sevesokonferansen, nettverksmøter, undervisning, tilsyn, eller i kontakt med virksomheter og bransjeorganisasjoner
  - 2019 IChemE kjørte case-studie på nettverksmøte for storulykkevirksomheter
- Myndighetenes nettsider
- Myndighetsinternt i Koordineringsgruppen for storulykeforskriften

dsb Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Informasjonsutveksling og deling av erfaringer internasjonalt

- EU – Seveso Expert Group, Technical Working Group 2 Inspections, Seminarer
- OECD – Working Group Chemical Accidents
- UNECE – Industriulykkekonvensjonen (grenseoverskridende ulykker)

25 YEARS OF CHEMICAL ACCIDENT PREVENTION AT OECD HISTORY AND CAUSE

OECD

Vi tilbyr oss å holde innlegg hvis vi mener vi har noe av interesse

dsb Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Linker hvor man kan finne informasjon om uhell med farlige kjemikalier.

- **EUs uhellsdatabase eMARS:** <https://emars.jrc.ec.europa.eu/>
  - Uhell i norske storulykkevirksomheter skal rapporteres inn i databasen eMARS.
  - DSB står for denne rapporteringen fordi vi er koordinerende myndighet. Informasjonen i databasen er åpen for alle og er en viktig kilde til erfaringsoverføring og læring fra hendelser.
  - Vi velger noen ganger å melde inn uønskede hendelser som ikke er storulykker men som er interessante for læring.
  - Totalt siden vi fikk EØS-avtalen har Norge meldt inn 19 uhell/ uønskede hendelser.
- **EUs Major Accidents Hazards Bureau (MAHB) utarbeider og publiserer jevnlig lessons learned publikasjoner/analyser basert på informasjonen i databasen, se:**
<https://minerva.jrc.ec.europa.eu/EN/content/minerva/f30d9006-41d0-46d1-bf43-e033d2f5a9cd/publications#LESSONS%20LEARNED>

Linker hvor man kan finne informasjon om uhell med farlige kjemikalier.

- **EUs uhellsdatabase eMARS:** <https://emars.jrc.ec.europa.eu/>
- **Aria (Frankrike):**
<http://www.aria.developpement-durable.gouv.fr/category/accident-reports/?lang=en>
- **Zema (Tyskland):**
<http://www.infosis.uba.de/index.php/en/site/13947/zema/index.html>
- **US Chemical safety Board:** <http://www.csb.gov/>
- **Dechema (Tyskland):**
<http://dechema.de/en/chemsafe.html>
- **Lessons learned publikasjoner fra MAHB (EU)**
<https://minerva.jrc.ec.europa.eu/EN/content/minerva/f30d9006-41d0-46d1-bf43-e033d2f5a9cd/publications#LESSONS%20LEARNED>

<https://www.dsb.no/lover/farlige-stoffer/andre-publikasjoner/viktig-informasjon-om-storulykkeforskriften/#relevante-eksterne-linker>

Foto: Kåre Løvstål

Takk for oppmerksomheten! Ragnhild.larsen@dsb.no

